

LBRIS

We know
books

a.normal

ANDREI VELEA

Prefață de Laurențiu-Ciprian Tudor

LITERA
București

Așa se încheie. Nu e ca la raftul de beletristică. Totul e-n cabinetul notarial de pe strada principală. Totul e tehnic, totul e juridic. Așteptăm acolo, la câțiva metri distanță unul de celălalt. Politicoși. În față, un ecran lăsat pe un canal neutru. Glume proaste, muzică de duzină. Înaintea noastră, o mână de oameni dezbat aprins. I-am observat și-atunci când intram, stăteau ciorchine și se scormoneau de-un card să achite călătoria cu un taxi fără pilot parcat în față, pe banda specială. Sunt aprinși, în vervă, au întrebări peste întrebări și îi agită pe toți angajații. Unul dintre ei are idei cât tot restul. Conduce discuțiile, se remarcă. Eu n-am nicio idee. Am doar un sentiment de gol. Mă simt vag, pătruns din toate părțile de aer. Ca și cum n-ar exista mâine.

Nu-mi pot stăpâni un zâmbet ironic. E felul meu de-a mă apăra. Dar mă și distrează scena,

nu pot ascunde asta. Pe ecran, una are nuș ce probleme cu iubitul, ăla-i găsește silicoanele exagerate. Arată de parcă e bătută, cu buzele umflate și vorbirea precipitată, trăsături care trădează mintea de găină. Formularea nu-mi aparține, de abia am citit-o în cartea care-a inspirat filmele *Blade Runner*. Titlul e complicat, ceva cu androizi și oi electrice.

La fel și tipul care pare tartorul în toată pălăvrageala, tot o minte de găină. Genul descurcăreț, care știe el că doamna notar va face, va drege... Nu înțeleg nimic. Nu vreau să înțeleg nimic. Zâmbesc din complezență privind tâmpenia aia pe ecran. Așa par normal. Un om normal e un om amuzat de glumele convenționale. Zâmbesc înspre ecran. Dar gândul meu e la altceva, la golul pe care-l simt în mine. Înspre el zâmbesc ironic de fapt.

Secretara ne cere cărțile de identitate. O întind politicos pe-a mea. Zice să așteptăm, o să intrăm în curând „la doamna“. Apoi iar show-ul de cea mai joasă speță. Zâmbesc. Sunt normal. Minte de găină ar vrea să judece publicul dacă silicoanele ei par false, asta în timp ce altă minte de găină tot vrea să intre peste doamna notar în birou, că are el soluții. Familia îl trage afară, în stradă, la sfat de clan. Rămân singur cu viitoarea fostă soție. Încerc să n-o privesc direct, să par indiferent. Îi iese și ei, privește concentrată ecranul din mână. Poate-și scrie cu vreun iubit nou, cine știe. Sau poate că

muncește. De azi e femeie liberă. Fostă soție. Să rețin nuanța asta: fostă. Repet, să se întipărească: fostă soție.

La întrebarea ce nume să poarte după divorț, zice că al meu. Ei, asta-i bună! Că cică așa o știe lumea la muncă, că așa semnează prin acte la firmă, că așa o cunosc clienții, site-urile profesionale și altele la fel... Ce să mai comentez? E doar un nume... Nu mă costă nimic în plus. Oricum, eu achit cheltuielile notariale. Na, sunt bărbat... Dar tot nu înțeleg infidelitatea înăscută a femeilor față de numele de domnișoară. Zen. Astăzi sunt generos, sunt un adevărat domn. Nu mă opresc eu într-un nume. Nu-i frecvent numele ăsta în oraș. O să zică lumea că mi-e verișoară. Semănăm fizic. Fie, verișoară îndepărtată, așa o să explic. Dar de azi, îmi repet ca să se întipărească clar, e fostă soție!

Doamna notar, altminteri o doamnă blândă, ca o mamă, spune câteva chestii acolo, nu prea le bag în seamă. Ne place, așa simt din tonul ei. Mă înduioșează un pic. Are atitudinea unei femei cu experiență în fața unor tineri care fac prostii. Îmi stăpânesc cu greu zâmbetul și încerc să privesc spre actuala soție, în curând fosta soție. Acră. Dură. Rezistă. Îmi mușc buzele până la sânge, nu cumva să izbucnesc în râs. Câtă crispăre... Joacă bine, respect. Ori poate o fi pe bune față aia scortșoasă? Nu, doar se prefăce. E puternică. Eu par aiurit, probabil. Și am gust de sânge în gură.

Minte de găină bagă capul pe ușă fix când sunt cât pe ce să semnez actul de divorț. A reușit să treacă de familie și de secretară. O dă pe „Săru'mâna, coană-mare“ și începe să descrie cum stau „pe șleau“ lucrurile. Omul are soluții „cu duiumul“, trebuie doar să i se spună „când e în păpuriș“. Doamna e încurcată. Izbucnesc în râs. Din semnătură iese o caricatură. Numai viitoarea fostă e sobră. Ce bine joacă...

Mai așteptați un pic, o să vă înmâneze câte o copie domnișoara, suntem înștiințați. Luăm loc din nou pe hol, cu ochii în același ecran. Tribul intră peste doamna notar, cu minte de găină vârf de lance. Domnișoara notar aplică sigiliul și îndeasă actele într-o folie de plastic. E foarte drăguță domnișoara. Fiica doamnei, presupun, pentru că are același nume. Brunetă, păr lung, zâmbet discret. Tenul putea fi mai fin, se vede că se cam chinuie să și-l acopere cu farduri. Dar e frumușică, chiar foarte. Dacă-mi pun ochelarii inteligenți în locul celor de vedere, o reperez imediat pe site-urile de socializare. Dar așa da de bănuț dacă fac mișcarea. O s-o caut mai târziu, îmi zic. Tot ar fi ciudat, complet ciudat. Ne întinde actele și ne urează o zi frumoasă. Sunt mai politicos decât atunci când mi-aduce curierul roșiile bio.

Socrate avea o vorbă. Nu mai știu exact cum spunea, dar ideea era că omul recomanda tinerilor să se căsătorească. Dacă vei avea o soție bună, vei fi fericit. Dacă nu, vei deveni filosof.

Mă simt pregătit să îmbrățișez calea filosofiei.

Diseară mă văd cu Ovidiu să bem în Daily. Am câteva chestii să-i spun. Poate o adaugă el pe domnișoara notar în lista de prieteni și-mi spune dacă-i singură.

Ieșim din biroul notarial ca doi oameni civilizați. E important să faci o impresie frumoasă în public. Așa pari normal. Eu dau să fac dreapta, deja fosta soție o ia la stânga. Am gust de sânge în gură. M-a încercat tot timpul râsul. Probabil că am părut penibil nemaiputând să mă abțin în cabinetul doamnei notar. Noroc că m-a acoperit minte ăla de găină. Bine că m-am oprit la timp. Oricum, fosta e beton. Demnă până la capăt. Scorțoasă, acră, profi. M-a făcut. Jap-jap.

Îi spun „O zi frumoasă“, îmi replică „La fel“ și mă întorc rece, ferm, indiferent, de parcă aș fi cunoscut-o alaltăieri. Măcar asta mi-a ieșit. Mă felicit. A meritat din plin să am buzele rănite.

*

„Remember, remember / The fifth of November“

Ne-am întâlnit într-o campanie electorală în urmă cu zece ani. În fapt, nici nu mi-era foarte clar ce căutam acolo. Eram singur și m-am băgat mai mult din curiozitate. Conta ideea că, poate, cunosc pe cineva. Era un mix de implicare civică și socializare. Alții merg la dansuri latino sau la cenecluri literare. Ori stau și frunzăresc

înfrigurați tot soiul de site-uri de matrimoniale, populate acum de aplicații de inteligență artificială, fără o persoană reală în spate. Aveam atunci un blog renumit în oraș. Începusem de la câteva idei mai sărite de pe fix aruncate în spațiul virtual și ajunseseam să fiu citat și-n presa națională. O nebunie totală, scriam cu pseudonim. Acel timp era un tăvălug, un carusel, și m-a prins într-un mod pe care nici n-am mai încercat să mi-l explic.

Dar ea... Ea rupea privirile tuturor. Atunci când a intrat în barul din care a început povestea acelei campanii electorale, toți ochii erau ațintiți asupra ei. Cămășuța mov, vapoasă, fustița scurtă și mulată pe trup, felul în care lingea câteva granule de zahăr de pe marginea paharului de limonadă, apoi poveștile despre cum l-a cunoscut pe individul al cărui partid a trebuit, practic, să-l preluăm cu forța... Privirea hotărâtă, formele generoase, sprâncenele alungite, părul lung, despletit, lăsat liber pe spate. Și decolteul, da, decolteul... Era încă vară, berile curgeau la halbe de-un litru. Am ezitat să dau un răspuns clar celor de la partid până am cunoscut-o. De abia atunci mi-a fost clar și m-am băgat în toată nebunia care s-a încheiat undeva prin noiembrie.

Văzusem din prima seară pe Facebook că n-are pe nimeni și am zis să încerc. Partidul în care intrasem aparținea, în fapt, altcuiva. Era

o preluare, avea deja câteva filiale în țară. O situație jenantă, cel puțin pe plan local. Omul care o conducea aici era un aventurier, un măscărici, dat mai târziu în judecată pentru trafic de persoane, dar pe atunci foarte plin de sine, că avea în birou un tablou cât tot peretele cu el îmbrăcat în cavaler teuton. Recita pe bandă rulantă din clasicii naționalismului românesc și se lăuda cu studii militare în Ucraina, dar nu-i găsea nimeni diploma. Filiala centrală fusese preluată de grupul civic din care făceam și eu parte și urma ca peste tot să fie puși oamenii noștri la butoane. În oraș exista deja filiala condusă de marele cavaler. Avea și susținere la centru, de la cei din garda veche. Unde să ieși cu el în public? Individul trebuia ținut în cușca lui, ne tăiam craca de sub picioare dacă ne afișam cu el.

Atunci am zis să negociem, că, na, în politică ne-am băgat... La început a fost amabil, că să vorbim, că să vedem, că tot felul de vrăjeli care-i mergeau cu cei de speța lui. Voia să candideze la parlamentare și să-l susținem și noi, asta în schimbul unor funcții-cheie în filială. Dar cum să ieși să candidezi cu un om care a măsluit sondaje și pe care presa îl vedea ca pe un arlechin? I-am spus că nu se poate și-a luat foc. Au zburat scaune, vorbe de tot felul și câte și mai câte. Atunci, în toată nebunia aia, am dat s-o iau de mână. Și mi-a răspuns.

Făceam dragoste ca nebunii în apartamentul în care stăteam cu chirie. Pe atunci ne potriveam de minune și nicio partidă nu semăna cu alta. La un moment dat, am avut un speech pe o scenă publică alături de toată conducerea centrală. Emoții cât Casa Poporului, nu alta... Erau prezenți cei mai grei oameni din partid. Au participat mii de oameni la acel miting. Eu am deschis întâlnirea, cu un discurs scurt, care aproape că o dădea spre poezie pe final. A fost un succes și am reușit să nu mă las sugrumat de emoții. O prietenă, pictoriță, a invitat-o să-i fie model fix în aceeași seară. Înfierbântat de toată mulțimea căreia a trebuit să mă adresez, purtat pe norii unui joint relaxant după, am făcut dragoste în atelier cât timp gazda era plecată după țigări și băutură. Mă simțeam ca-n *Porțile percepției* a lui Huxley, cartea care a inspirat toată generația hippie și a dat numele formației The Doors. Sloganul nostru de campanie a fost chiar inspirat de una dintre piesele lor.

Nu mi-a fost niciodată clar atunci cât mă implicasem pentru ea, cât pentru partid. Se formase o gașcă faină și-am luat-o mai mult ca pe-o distracție. Pentru presa locală eram o curiozitate, pentru greii din celelalte partide, niște amatori. Nu mă simțeam atât de motivat de acțiunea efectiv politică. Noi eram undeva între un grup civic și un partid politic. Un prieten îmi spunea „politica lui 2%“. Noi îi ziceam politică

la firul ierbii. Eram cu toții lipsiți de experiență, abia veniți și făceam greșeli uluitoare. Dar așa era și farmecul nostru. Așa că l-am susținut pe unul dintre noi la parlamentare, pe cel care ne adunase împreună. Ne-a luat ceva timp să-l convingem, i se părea mult prea mare expunerea mediatică. Dar Mădălina a fost decisivă, ea a avut argumentele secrete. Și pe mine tot Mădălina m-a convins... Eram normal atunci.

Daily Pub era locul nostru clasic de întâlnire. Cât era cald, stăteam la terasă. Când a început toamna, ne-am mutat înăuntru. E un irish pub situat lângă un parc central, cel mai popular din categoria lui, chit că centrul istoric al orașului, proaspăt reconstruit, s-a umplut acum de baruri similare. În continuare au loc petreceri pe cinste în Daily, printre cele mai tari din oraș. La una dintre ele, în vremea acelei campanii electorale, i-am spus că aș vrea să organizez un miting de protest. Aveau loc prin toată țara tot felul de mișcări, guvernării intenționau să restricționeze dreptul la vot al celor din diaspora. Mi s-a părut momentul oportun să facem un pic de vâlvă. Dar mi-era că e prea mult, mă încerca un fel de teamă ca nu cumva să scape lucrurile de sub control. Când i-am zis ideea, speram să mă contrazică. A sărit încântată prin tot barul pe muzica lui Billy Joel, „We didn't start the fire“, de parcă cel mai interesant lucru de făcut în acel moment era o mică revoluție în

orașul amorțit. Era cinci noiembrie a doua zi și de abia ne uitaserăm la *V from Vendetta*, filmul inspirat de anarhistul englez Guy Fawkes, cel care a vrut să arunce în aer clădirea Parlamentului Britanic în 1605 și care a inspirat celebrele măști folosite de hackerii de la Anonymous.

Ne-am trezit cu poza noastră în toate ziarele. Eram în fruntea coloanei de protestatari când, în centrul orașului, pe atunci gri, jilav, scufundat în ceață, am trecut pe lângă un miting de susținere organizat de cei de la putere. A ieșit un tâmbălău generalizat, în care mulți s-au luat la bătaie. Mădălina se păruia cu o descreierată de la celălalt miting de protest când am sărutat-o în mijlocul furtunii ca să se calmeze. Un fotograf ne-a surprins și a devenit poza fanion a acelor proteste. Mii de distribuiri în mediul virtual și mesaje de felicitare din toată țara. Așa a devenit relația noastră oficială, fiindcă nici cei de la partid nu știau că suntem împreună.

Mă plimb acum prin locurile pe unde am trecut cu ea în seara alegerilor din acea toamnă, în timp ce așteptam, ca pe ghimpî, să ne sune colegii și să ne anunțe rezultatele. Orașul s-a schimbat mult, e plin de mașini fără pilot, dar „Nespălata“, cum îi ziceam noi, arteziana cu o față goală stropită de jeturi de apă din gura unor pești din metal, a rămas la fel, chit că fântâna a fost renovată împrejur. Mașinile, inteligente. Gerul, sticlos. Mă simt concret și viu. Cerul,

albastru curat. În mine, un gol care a înghițit zâmbetul ironic, reamintindu-mi toate astea.

Eram frumoși și normali atunci, prinși în dragoste și implicări sociale.

Nervi abstracti dau să se înfiripe.

Un nod în gât mă face să inspir adânc aerul tare din apropierea Dunării.

*

Orașul s-a schimbat mult între timp. Câteva idei l-au reinventat. Prima dintre ele a fost exact cea pe care am susținut-o în campania electorală: aeroportul. Rostogolită de noi, propunerea s-a impus în mentalul public și a găsit ecou în birourile ministeriale din Capitală. Ideea concurentă, celebrul tunel pe sub Dunăre, o bazaconie ridicolă, a fost trecută sub tăcere, în timp ce a noastră a fost preluată de partidele care au câștigat alegerile parlamentare. Întrucât nu se mai făcuse nicio investiție majoră în infrastructura locală, a fost aprobată și bugetată anul următor. Un fel de bomboană pentru întreaga regiune. Privit cu scepticism de unii politicieni locali, dar dorit de populație, aeroportul a fost construit în timp-record și a început să deservească cele două orașe apropiate.

Efectul a fost cel anticipat. În cercurile în care se învârt banii se auzea din ce în ce mai des de orașul de la Dunăre. De mult era așteptat un declin. Iar când surpriza politică s-a produs